

„Cancellara mě přinutil k chybě. To už mi podruhé neudělá.“

Sagan byl po závodu půl hodiny hodně smutný a naštvaný sám na sebe, říká v novinách *Het Nieuwsblad*. „To je na mě mimořádně dlouho. Normálně nedělám z porážky tragédii. Je to koneckonců jen závod a může vyhrát jen jeden.“ O svém vztahu k Švýcarovi říká: „Během závodu se s Fabianem bavím. Taková společenská konverzace. Ale je to něco jiného než s Tomem [Boonen]. Ještě nikdy jsem si s Cancellarou dobře nepopovídal.“⁴¹

Zdá se, že Sagan Cancellaru tuto sezonu nemůže setřást. V závodě E3 Harelbeke podnikne Švýcar rozhodující únik na Oude Kwaremont – Sagan se umístí jako druhý, s rozdílem více než jedné minuty. O dva dny později má Sagan v závodě Gent–Wevelgem konečně úspěch.

Je to neobvyklý ročník vlámského jarního závodu. Je mrazivá zima a hrozí, že se počasí jen ještě zhorší. Z tohoto důvodu se organizátoři závodu rozhodnou, že se jezdci zapíší na náměstí v Deinze, ale následně je autobus převeze do Gistelu, kde se uskuteční oficiální start závodu. Z Gistelu je to do Wevelgemu ještě asi 183 kilometrů.

Možná proto, aby se zahřáli, vystartují někteří jezdci tak rychle, že se peloton rychle roztrhá. Asi devadesát kilometrů od Wevelgemu ujede vždy útočící Španěl Juan Antonio Flecha v závěsu se dvěma jezdci: Kazachem Assanem Bazajevem a Francouzem Matthiem Ladagnousem. Za uprchlíky jede skupinka deseti jezdců: mezi nimi Sagan,

jeho věčný konkurent Greg Van Avermaet a dva sprinteři, Heinrich Haussler a bývalý vítěz Bernhard Eisel. Z třinácti závodníků jich dva kilometry před cílem zůstane z důvodu únavy nebo defektu ještě jedenáct. Sagan se rozhodne nepočítat se sprintem a překvapivě vyrazí. Funguje to. Jeho konkurenti jsou příliš v šoku, než aby reagovali přiměřeně, a už ho nedohoní. Sagan vyhraje mrazivě studenou, zkrácenou poloklasiku s náskokem dvaceti tří vteřin na Boruta Božiče, který vyhraje sprint před Gregem Van Avermaetem. Sagan slaví své vítězství jízdou po zadním kole.

Díky vítězství v závodu Gent–Wevelgem je Slovák považován za jednoho z možných vítězů závodu Tour of Flanders. Na Oude Kwaremont se pevně zavěsí za Cancellarovo kolo – v závodu E3 Harelbeke dostal lekci. Vyrazí spolu, aby dohonili unklého Jürgena Roelandtse, Sagan však musí opět uznat Švýcarovu převahu: na vrcholu Paterbergu se nemůže udržet v těsném závěsu. Cancellara vyhraje, Sagan skončí druhý.

Sagan vynechá Paříž–Roubais, ale vyhraje Brabantský šíp (Brabantse Pijl). Je to jeho druhá poloklasika této sezony. Vyhrát tento Monument se mu však nedaří. Vyhraje ale znovu etapy v Tour of California a připíše si velmi těžkou etapu v Tour de Suisse. Při závěrečném výstupu je jediný, kdo stíhá sledovat Ruie Costu, Mathiase Franka a Romana Kreuzigera, a zakončí to sprintem. Později prohlásí, že byl sprint poměrně obtížný. „Měl jsem těžké nohy.“⁴²

Sagan jede ve Švýcarsku s bradkou à la Marco Pantani – pozoruhodná změna v jeho vzhledu, který se do té doby

nikdy moc neměnil. Když se ho jeden novinář zeptá, co ta změna znamená, Sagan odpoví, že se mu v holicím strojku vybila baterie.⁴³

V Tour vyhraje Sagan opět zelený trikot, ale etapová vítězství se dlouho nedostavují. Skončí druhý v druhé a třetí etapě, třetí v páté etapě a druhý v šesté etapě. V sedmé etapě, z Montpellier do Albi, s nejvyšším bodem na Col de la Croix de Mounis (809 metrů) konečně vyhraje. Většina sprinterů stoupání nepřežila, ale Sagan zapřáhne svůj tým do práce a slaví vítězství. „Vpálil bych si kulku do hlavy, kdybych nevyhrál,“ hlásí po závodě se smíchem.⁴⁴

Během týdne získal Sagan zelený trikot. Skončí ještě dvakrát čtvrtý, jednou třetí, a ještě jednou druhý, ale vyhrát etapy se mu už nedaří. To se mu také ještě dlouho nepodaří, což ale v té chvíli ještě nikdo nemůže tušit. Po etapě z 5. července 2013 musí Sagan počkat do 3. července 2016, kdy si bude moct opět na svou čestnou listinu připsat etapové vítězství.

Na druhé straně oceánu se to ale daří: čtyři etapy v závodě USA Pro Challenge, tři etapy v Tour of Alberta, vítězství po sólovém dojezdu v závodě GP Montreal. Na MS ve Florencii sužovaném deštěm je Sagan šestý, 34 vteřin za vítězem Portugalcem Ruiem Costou.

4 UMĚNÍ NEVYHRÁVAT (2014 a 2015)

Po všech Saganových profesionálních úspěších v prvním roce silně stoupají očekávání. Protože co Sagan vlastně nemůže? Někdo s takovými kvalitami je svým kvalitám povinován, aby závody vyhrával, tak zní všeobecný názor. Ale trend, který byl nastolen v Tour v roce 2013, rok nato pokračuje: vítězit se Saganovi v roce 2014 nedaří.

Zvítězí v etapě v Tour of Oman, vrchařském závodě. Pak se upne na silniční závod Strade Bianche, který chce v tomto roce sám vyhrát. V příkrém stoupání 21 kilometrů před cílem ujede. Nechává za sebou soupeře, jako jsou Alejandro Valverde, Cadel Evans, a velkého rivala Fabiana Cancellaru, ale jednomu starému známému neujede: Michału Kwiatkowskiému. „Bylo to jako předtím v Závodě míru,“ řekne Kwiatkowski později v rozhovoru pro *Het Nieuwsblad*. „Dívali jsme se jeden druhému do očí a hop, byli jsme pryč.“⁴⁵ Když Kwiatkowski pět set metrů od Piazza del Campo vyrazí, nemá Sagan, čím by opáčil: cílovou páskou projede devatenáct vteřin po Polákovi.

Strade Bianche

Italský jednodenní závod dlouhý přibližně 190 kilometrů je pojmenován podle toskánských *strade bianche*, bílých

nedlážděných cest, které vedou pahorkatinou. Od roku 2007 se závod koná každoročně v březnu. Štěrkové a písčové cesty pokrývají více než padesát kilometrů tratí, což činí závod velmi obtížným. Strade Bianche jsou italskou odpovědí na jarní klasické závody v Belgii a severní Francii a v roce 2015 získaly od organizace slogan „La Classica del Nord più a Sud d’Europa“ – jižní klasika severní Evropy. Za slunečných dní se za gumami zvedá prach metry vysoko, až do vrcholků cypřišů, v dešti se bílé ulice promění v kluzké světle hnědé rozblácené cesty. Je to závod pro nadšence. Prvním vítězem v roce 2007 byl Rus Alexandr Kolobněv. Fabian Cancellara závod vyhrál třikrát, v roce 2008, 2012 a 2016. V roce 2013 byl prvním italským vítězem Moreno Moser.

V závodě Tirreno–Adriatico vyhraje Sagan jednu etapu, druhý dojede Kwiatkowski. Sagan se upnul na závod Milán – San Remo. V interview s časopisem *Procyding* objasňuje, proč a jak se do něho chce pustit:

Už teď šlím adrenalinem a soutěživostí, a to se v San Remu perfektně hodí. [...] Pro mě jako allroundera jsou stoupání ve finále méně obtížná než pro čisté sprintery. Není to otázka toho, jak se postarat, abyste kopce přežili. Tak nesmíte závodit! Musíte být v přední řadě, určitě ve finále. San Remo je těžký závod, ale můj úkol na posledních dvacet kilometrů je vlastně jednoduchý: jet agresivně, ztížit závod a věřit v šance na vítězství. Jiné myšlenky si v hlavě nesmím dovolit. Všechno se točí kolem koncentrace.⁴⁶

Sagan neudělá v 294 kilometrů dlouhém rozjezdu do hromadného sprintu o vítězství žádné chyby a v posledním kilometru je stále ještě v přední skupině. Ve finále se vmíchá do hromadného sprintu, ve kterém očividně bojuje skupinka mužů s těžkýma, unavenýma nohama, ale stejně jako rok předtím nemá již Sagan sílu, aby svedl boj o konečné vítězství. Nor Alexander Kristoff zvítězí před Fabianem Cancellarou a Benem Swiftem, Sagan projede cílovou páskou jako desátý.

V závodě Tour of Flanders Sagan zůstane pozadu v okamžiku, kdy se Cancellara rozjede po dlážděné trati Oude Kwaremont. V závodě Paříž–Roubaix je šestý – není to špatný výsledek, ale není to také vítězství. V závodě Tour of California vyhraje pouze jednu etapu, stejně jako ve Švýcarsku. Lehkost, s jakou se zdál vítězit, sebejistota, s jakou dokázal dominovat, se zdá být tatam. Ale kvality tu stále jsou, to dokazují výsledky. Kromě jedné etapy ve Švýcarsku, ve které zvítězí, končí v etapách jako druhý, třetí, čtvrtý, pátý a šestý.

V Tour toho roku ukáže Sagan, že umění nevyhrávat ovládá do všech detailů:

1. etapa	2. místo
2. etapa	4. místo
3. etapa	2. místo
4. etapa	4. místo
5. etapa	4. místo
6. etapa	5. místo
7. etapa	2. místo

Abyste dosáhli výsledků, musíte být fantastický, enormně konzistentní závodník. Od doby Charlese Pélissiera v roce 1930 se nenašel žádný jezdec, který by v prvních sedmi individuálních etapách na Tour skončil v první pěťici.⁴⁷ Dokonce ani Bernard Hinault ne, ten se udržel v první pěťici „jen“ šest etap. V klasifikaci o zelený trikot je Sagan po jednom týdnu už o 113 bodů před druhým Bryanem Coquardem. Aby si převzal třetí zelený trikot, musí prakticky jen zůstat sedět na kole a dojet do Paříže. Ale Sagan je dalek spokojenosti. „V boji o zelený trikot jsem mezitím udělal velký krok vpřed, to je kladný aspekt, ale chci víc.“⁴⁸

Sedmá etapa je typická tím, že se nedaří. Sagan pracuje na čele skupiny, aby dohonal závodníky v úniku. V závěrečném stoupání uniknou s Gregem Avermaetem pelotonu. Prořídlý peloton je dostihne kilometr před cílem. Sagan přestane šlapat, chce se stále ještě pustit do sprintu, ale prohrává o šířku gumy – o vítězství Mattea Trentina rozhodne cílová kamera. Poté Sagan říká: „Když vyhrávám, říkají lidé, že je to pro mě snadné, ale tahle etapa dokazuje, že je vždy těžké být první.“⁴⁹

Co je špatně? Proč si nenasyta nezvládne připsat etapové vítězství? Když Tour běží dva týdny, Sagan skončí ve výsledkové listině etap devětkrát v první desítce, z toho osmkrát v první pěťici. Den poté, co byl Sagan ve dvanácté etapě do Saint-Étienne poražen ve sprintu Alexanderem Kristoffem (Sagan: „Těžko najdete závodníka, který chce být věčně druhý.“) vyšla v novinách *de Volkskrant* pěkná

analýza Marije Randewijkové. Závodník, který chce zvítězit, se musí držet několika základních pravidel, jak uvádí:

Pravidlo 1. Finiš ukáže, jak jsi dobrý

Pravidlo 2. Nech svůj tým pracovat v pravou chvíli

Pravidlo 3. Urči si v pelotonu svoji roli: jsi domestik, sprinter nebo vrchař?

Podle Randewijkové kašle Sagan každý den alespoň na jedno z pravidel, někdy na všechna tři v jednom dni. „Vezměme si středěční etapu. Jeho tým Cannondale se objevil v čele ve špatný okamžik, sám Sagan se hnal za každým, kdo se hýbal, a nakonec nevěděl, jestli chce být vrchařem, nebo sprinterem.“

Sagan to přisuzuje své roli favorita: nikdo s ním nechce jet do finišu. Je příliš dobrý, ve sprintu, stoupání i v útoku. Randewijková:

Umí všechno tak dobře, že si může vybírat. A Sagan si nechce vybírat. Vášnivý Slovák nechce jen vyhrávat, chce vyhrávat ve velkém stylu. Aby ukázal, že je nejsilnější z nejsilnějších. Chová se příliš halasně, protože si myslí, že může sám řídit peloton. Začíná se to obracet proti němu. Umění je zatajit, že máte dobré nohy, nebo špatné [...] Každý teď přizpůsobuje svůj závod Saganovi. Lehkost, s jakou jezdí, vzbuzuje příliš žárlivosti.⁵⁰

Sagan trpí sebepřeceňováním, zní závěr Randewijkové. V Saint-Étienne se Sagana ptali, jestli je ve skutečnosti tak

dobrý, jak si každý myslí. Jeho odpověď: „Vy myslíte, že ne?“⁵¹

Neúspěch je ovlivněn řadou faktorů, samotným Saganem, družstvem, odborníky na cyklistiku. Je příliš chtivý, nervózní, má hloupou smůlu. Nejdůležitější argument: je otravně vyhrávat, když je člověk tím, kterého chtějí všichni porazit. V časopise *Procyding* poznamenává Daniel Friebe:

Soupeřící týmy mají dnes všechny tutéž taktiku: nenechat vyhrát Sagana. Svými impozantními zbraněmi dokáže často zvrátit souboj ve svůj prospěch, ale mnohé se také žádá od týmových kolegů.⁵²

Po Tour to není o moc lepší. V závodě Vuelta a España, který Sagan jede jako přípravu na mistrovství světa, si do výsledků připíše druhé a třetí místo, ale víc toho není. Po dvou týdnech odstupuje. Na mistrovství světa se nedokáže dostat do záře reflektorů; nota bene Michał Kwiatkowski vyhrává. V novinách *Het Nieuwsblad* říká Kwiatkowského týmový lídr Patrick Lefevere o čerstvém mistru světa: „Dorostl o něco později než Sagan. Ale u Sagana si někdy myslím, že už je to za ním, zatímco u Michała to ještě musí začít.“⁵³ Bjarne Riis, týmový lídr u Tinkoff-Saxo – budoucího Saganova zaměstnavatele – přisuzuje chybějící vítězství nedostatku taktické chytrosti a schopnosti výdrže: „Dostává se do problémů u závodů na 250, 260 kilometrů.“⁵⁴

Také vedení týmu Cannondale hledá vysvětlení. Stefano Zanatta připisuje špatné výkony ve Vuelte nepovedenému tréninkovému táboru:

Po Tour chtěl vsunout do tréninku jeden týden lezení v Alpách. Ale počasí bylo neobyčejně špatné, s deštěm a dokonce sněhem. Nemohl tehdy téměř trénovat. Měl v tom období také potřebu fyzického a mentálního odpočinku. Peter začal na Vuelte ve špatné formě, ale myslel si, že udělá pokrok. Při horku v prvním týdnu, s teplotami ke čtyřiceti stupňům, byl opak pravdou. Cítil, že se nezlepšil, a tím ztratil motivaci.⁵⁵

Britský cyklistický časopis *Cyclist* předložil „situaci Sagan“ sportovnímu psychologu Vicu Thompsonovi, který varuje před nebezpečím přílišného vyhrávání v počátcích sportovní kariéry:

Pokud sportovec dosáhne příliš brzy významných úspěchů, může se mu dostat mnoho pozitivní pozornosti, chvály a komentářů o tom, jak je dobrý a jak skvělým se stane. Toto může vést k „měkčímu“ přístupu v tréninku a závodění a nakonec vyústit v podprůměrné výkony.⁵⁶

O Saganovi se často říká, že má někdy potíže zůstat soustředěný, když před očima nemá žádný konkrétní cíl, určité během vícedenních etapových závodů. Rychle se začne nudit. Rizika, která na sebe v závodech bere, to, jak se

zdánlivě beze strachu pouští do nebezpečných situací, svědčí o tom, že potřebuje adrenalinová nakopnutí. Také během tréninků: aby utišil hlad po adrenalinu, provádí ty nejbizarnější kousky. Mít radost, dělat legraci: bez toho Sagan nemůže být. V tom je jeho síla, ale také slabost.

2015

Sezona 2014 byla pro Sagana zklamáním. Od té doby, co se stal 29. června šampionem Slovenska, nevyhrál žádný další závod. V roce 2015 startuje čerstvě s novým družstvem Tinkoff-Saxo. Podepsal smlouvu na tři roky, podle *grapevine* obnáší jeho plat asi čtyři miliony ročně.

Nadšený majitel družstva, ruský obchodní magnát Oleg Tinkov, si Sagana všiml už před několika lety, a nejen kvůli jeho závodnickým kvalitám. „Je to nejlepší jezdec v pelotonu ve smyslu image, vítězství a hodnoty,“ říká Tinkov v interview pro *Cyclist* v březnu 2014.⁵⁷ Výrok z roku 2016 je podobného ražení: „Alberto Contador, Chris Froome a Nairo Quintana mají dohromady asi polovinu charizmatu Petera Sagana.“⁵⁸ V týmu Tinkoff nejde jen o sportovní kvality, už od začátku je zřejmé, že pozornost tisku je pro Rusa alespoň stejně důležitá. A tam může Sagana – mladého, pohledného, umíněného, zajímavého, často v záběru kamery – výborně využít.

Tým Tinkoff-Saxo je papírově jeden z nejsilnějších týmů, kromě Sagana jsou členy také Alberto Contador a Rafał Majka. Sagan se raduje především z příchodu Ivana Bassa (znají se z Liquigas a jsou dobrými přáteli) a také

ze skutečnosti, že jeho starší bratr Juraj přestoupil k Tinkoff-Saxo z Cannondale. „Když jsem začínal s cyklistikou, trénoval jsem vždycky s bratrem. Je moc dobré mít kolem sebe rodinu – velmi důležité.“⁵⁹

Týmový manažer Bjarne Riis rozhoduje, že je jen jeden způsob, jak nové družstvo Tinkoff-Saxo přetavit v stmelný tým: se všemi odjet do Tanzánie a vylézt na téměř šest tisíc metrů vysoké Kilimandžáro. V nejhorsích povětrnostních podmínkách za posledních deset let. Sagan: „Cítil jsem se dobře do hranice pěti tisíc metrů. Pak mě začala bolet hlava a měl jsem problémy s rovnováhou. Na vrcholu jsem musel zvracet. Bylo to, jako bych měl kocovinu.“⁶⁰

Oleg Tinkov

Oleg Tinkov se narodil v roce 1967 v centrálním Rusku, jako syn horníka a švadleny. Už jako dítě měl vášeň pro cyklistiku a na střední škole vstoupil do cyklistického klubu. Během studií v Petrohradě na Hornické univerzitě, nejstarší technické univerzitě v Rusku se studenty z celého světa, zahajuje drobné obchodování mj. s texaskami, kaviárem, vodkou a výrobky pro domácnost z Japonska. V roce 1999 odjíždí na Kalifornskou univerzitu v Berkeley, kde studuje marketing. Tinkov vydělá své jmění podnikem s elektronikou, pivovarem, restauracemi a kreditními kartami. V roce 2006 zakládá první cyklistický tým. Na konci roku 2013 kupuje tým Tinkoff-Saxo, jehož je už dva roky spolusponzorem. Tinkov rád provokuje a nechává o sobě pravidelně slyšet v médiích, na Twitteru a Facebooku. Tak

si musí Sagan v novinách přečíst, že Tinkov po zklamání ze začátku roku 2015 hledá možnosti, jak snížit jeho milionový plat. Už od začátku dává ruský milionář zřetelně najevo, že nemá tušení, jak dlouho tým udrží. „Záleží na tom, jak se bude dařit a na mé náladě – nezapomínejte, že tohle není byznys, tohle je jen moje hračka. A jako dítě, když si hraje s hračkou, možná pro vás přestane být zajímavá.“⁶¹ Rychle se své hračky nasytí a v roce 2016 cyklistiku opouští. Ale ještě předtím v rozhovoru na rozloučenou udeří rázně na Alberta Contadora:

Osobně si myslím, že by měl Alberto s cyklistikou skončit, protože už není tak silný jako dřív. Přestal jsem vlastnit tým v pravý okamžik, na vrcholu. Je to skvělý šampion, a tak by měl skončit teď. Myslím, že bude jako kulhající kachna. Bude vypadat hloupě. [...] Contador nebude na rozlučkové party, protože jsem mu řekl: Je ti špatně, zůstaň doma, nemůžeš na party přinést virus a způsobit před mistrovstvím světa, že i ostatní kluci onemocní. Myslím si, že party bude bez něj stejně lepší, protože je to smutný člověk. Nikdy nechce ve skutečnosti pít šampaňské a vždycky si dává pozor na to, co jí, protože je zaměřený na to, aby v červenci vyhrál Tour de France.⁶²

Contador reaguje v lednu, ve španělském rozhlase: „Šampaňské piji s přáteli, ne s ním.“⁶³

Sezona nezačíná příliš nadějně. V Kataru a Ománu nevyhrál Sagan žádné etapy, ale končil jen na nižších příčkách.